

05

A

1445

44
1937. De 4703
DISPUTATIO XIV.
CORPORIBUS

Imperfectè mixtis,
Quam
D. O. M. A.
Sub Praesidio

M. IOHANNIS GISENII
Osnaburgo-VVestphali.

In Inclÿta Academia VVittebergensi
Publicè defendendam suscipiet

JOHANNES LAURENTIUS
Stadensis.

Ad diem 16. Decembris horis à 6.
matutinis in Collegio Philosophorum.

WITTEBERGAE,
Typis exscribat JOHAN. GORMANUS
Anno 1609.

Reverendo, humanissimo et doctissimo viro Dr. Cameli
Laurentio, parenti suo longe charissimo

Nobilissimo, eruditione, ex-
perientiâ, authoritate alijsque laudum orna-
mentis præstantissimo, & regionis Ce-
dinganæ gubernatori dignis-
simo Viro,

Dn. MELCHIORI BRUMMERO,

Hæreditario in Drochtersen/

NEC NON

*Viro nobilissimo, excellentissimo, maxi-
meq; strenuo,*

Dn. ARPOLDO à Düringf/

Hæreditario in Hamelworden.

Dominis Fautoribus ac Pro-
motoribus suis submissè & reve-
renter colendis,

*Hanc de METEORIS disputationem
in solempne observantia testificandæ
testimonium & felix novi anni au-
spicium*

05 A 1445

*Dedicat
Inscribit
Offert*

Iohannes Laurentius,
Respondens.

Theorema

I.

Mixtio, inquit Philosophus, est miscibilium alterato-
rum unio, vel Mixtio est motus corporum minimorum ad mu-
tuum contactum ut fiat unio.

Lib. 1. de Gener.
cap. 10. tex 90.

Scalig. exer. 201.
sect. 1.

II. Est verò corpus mixtum vel imperfecte mixtionis, vel per-
fecte. Corpus imperfectè mixtum est, quod ex levi elementorum concre-
tione constat, ut Meteoron.

Meur. in Quest.
Meteor. pag. 22.

III. Meteoron est corpus imperfectè mixtum ex exhalatione vi-
stellarum, & loci in aëre vel terra effectum.

Arist. 1. Meteor.
cap. 1.

IV. Causa Meteororū Efficiens est hyperphysica, vel Physica. Hyperphysica
est Deus. Physica est remota vel propinqua. Remota est motus vel influxus
corporum caelestium. Propinqua & calor vel frigus.

Velour. lib. 3.
Phys. cap. 2.

V. Materia Meteororum est remota vel propinqua. Remota sunt Ele-
menta, imprimis aqua & terra. Propinqua est exhalatio duplex. Vapor &
fumus.

Arist. 1. Meteor.
cap. 2.

VI. Forma Meteororum sunt species illæ & figura, quæ variæ in meteoris
varijs apparent. Hinc Meurerus, forma, inquit, unicuique peculiaris est pro
varia quantitate, qualitate materia, & loco efformata: item pro diver-
sitate cause efficientis.

Zabar. de con-
scien. nat. c. 240
Piccol. de Mete.
cap. 5.

Pag. 30. in Que.
Meteor.

VII. Finis Meteororum est Hyperphysicus, vel Physicus. Hyperphysicus est
sapientia divinæ demonstratio. Physicus est generalis vel specialis. Generalis
est vel animalium & plantarum salus & commoditas ob venenatorum va-
porum subtractionem, vel futurorum quorundam eventuum qualiscunq;
significatio. Specialis finis est, quem unumquodlibet Meteoron in se respicit.

Meur. p. 26.

IX. Subjectus locus Meteororum est aër vel terra. Adjunctum temporis
est potissimum ver & autumnus.

IX. Dividuntur verò Meteora vel ratione causarum,
vel ratione subjecti loci. Ratione causarum, utpote Materia, formæ &
finis. Ratione materiæ dividunt nonnulli Meteora hoc modo, ut dicant, a-
liud ex utraq; generari exhalatione, aliud ex alterutra videlicet vapore,
vel fumo: His igitur Meteoron aliud est simplex, aliud compositum.

X. Ratione externæ formæ Meteora à multis dividuntur in ignita, aerea
& aquea. Ratione finis quedam sunt omnia, quedam à contrariis.

XI. Deniq; ratione subjecti loci, in quo generantur, dividuntur
vel in aërea vel terrestria.

Conferatur Gat-
caus cap. 3. de
Meteor.

42

XII.

XI. Aerea subsistunt vel in suprema aeris regione, vel in media, vel in infima. In suprema subsistunt Cometa, fax, iras, Bolis, capra saltantes, Scintilla volantes, Chasma.

XIII. Meteora mediae aeris regionis sunt aquea vel ignea. Aquea sunt nubes & nonnulla ex nube generata, quae sunt liquida, ut pluvia, vel concreta, ut Nix & grando. Adjuncta Nubium sunt idola & picturae, quae in Nube manifestè conspiciuntur. Suntque duplices: Informes & quasi confusae; ut sunt nubium colores, vel formam certam exhibentes; & haec vel syaeri sunt oppositae, vel ei suppositae. Opposita est Iris. Supposita eidem sunt Virge, Parelius, Paraselina & Halo.

XIV. Ignitum mediae aeris regionis Meteoron est fulmen: Hoc fit cum sono & cum Lumine. Ratione soni comitatur illud tonitru: Ratione vero Luminis fulgur.

XV. Meteora infima aeris regionis generantur vel ex praedominante fumo, ut Meteora ignea, Stella cadens, Draco volans, ignis fatuus, ignis lambens, vel ex praedominante vapore, ut aquea: Nebula, ros, pruina; vel denique ex legitima utriusque convenientia, ut aerea, cujusmodi est venius.

XVI. Meteoron in terra generatum est terramotus: Hujus species nonnulli constituunt: Tremorem, inclinationem & succussionem.

XVII. Haec sit qualiscumque corporis imperfectè mixti delineatio: Corpus perfectè mixtum est, quod omnium elementorum constanti concretionem constat, & propterea est durabile. Estque inanimatum, vel animatum. Inanimatum, ut Metalla, lapides & terra pretiosa. De his & imprimis de Meteoris controversias praecipuas determinare conabimur.

Quaestio I.
An Diabolus,
& quomodo
possit produ-
cere Meteora?
Garc. cap. 2. p. 7.

Peucerus de Di-
vinit. p. 732.
2. Maccab. 5.

XVIII. Prima igitur sit de causa efficiente Meteororum, nempe quid sit sentiendum de efficacia Diaboli in Meteoris producendis & Lamis in tempestatibus excitandis? Distinguendum vero ante omnia censemus inter Meteora & res prodigiosas, & quae ostenta dicuntur ab ostendendo, quod singulare quid ostendant. Sunt igitur singulares species ab effectibus naturalium corporum discrepantes. Dicuntur alio nomine portenta, quia quae porro sunt quasi intentant. Vnde etiam prodigia quasi praedicta dicuntur, quia divinitus propagantur consecuturis rebus, ut sunt exercituum inter se dimicantium cohortes.

XIX. Haec cum sint inusitata corpora, inusitatas habent causas, quas inquirere sufficienter nec valemus, nec est nostri instituti.

XX. Quod

XX. Quod verò attinet questionem propositam, pro certo habemus, primò Diabolorum prestigiis, Deo permittente, varias saepe formas in aere efformari, rebusq; naturalibus imprimi; vel ab eodem imaginem visivam mutari.

XXI. Secundò extra dubium esse putamus, revera à Diabolo Meteora posse produci. Nam horridas saepe tempestates caelo sereno, esse exortas, quando poena cultoribus ejus est illata experientia est observatum. Et de Lappis scribitur, quòd ventos vendant nautis. Neque sacra litera diversum suadent, ut ex Historia Iobi est videre: Atque hinc potestatem aeris Cap. 9. Diabolo attribui multi opinantur.

XXII. Modus igitur tantum restat indagandus, nempe utrum Meteora producat immediatè; an verò mediatè? Certè non immediatè: Hæc enim productio non esset generatio; sed creatio, quæ soli competit Deo, quam gloriam alteri non dabit: Siquidem creatio procedit à non ente ad Ens, generatio ab ente potentiâ ad Ens actu. Generare igitur proprium est naturæ, creare Dei, facere artificis. Ergo Mediatè.

XXIII. Nam 1 Spiritus ille malignus longo usu, experientia & observatione optimus est Physicus & Astronomus. Ergo ex causis naturalibus tempestates potest præscire & prædicere, in quibus suas Deo permittente habet actiones. 2. Virtutem efficientem naturalem potest promovere. 3. Vapores ab uno loco ad alium potest transferre, & in unum cogere, ut ita horrida oriatur tempestas non immediatè, sed mediatè à Diabolo excitata.

XXIV. Ex his colligimus miserè decipi Lamias à Diabolo, ipsis mediis, quibus tempestates exciunt, præscribente. Potest quidem ejusmodi fictis mediis productis horrida saepe tempestas excitari, verum non ab illis mediis; sed quia Diabolus peritissimus est Physicus & Astronomus, ideò præscire potest tempestates. Præcipit igitur, ut Lamia media producant quando tempestas est futura à se præcognita & promota, atque miserè decipiuntur Lamia, & in sua malitia confirmantur.

XXV. Hæc de controversia causa efficientis: De materia itidem disputatur inter Physicos, nempe: utrum ex omnibus Elementis an verò ex quibusdam tantum generentur? Prior questionis pars arridet Magistro Arbitratur enim ille nullum corpus mixtum dari posse, quod non ex quatuor constet Elementis.

Quæstio 2.

Utrum Diabolus Meteora producat mediatè; an verò immediatè?

Lombardus lib.

2. dist. 1. lit. a.

Arma. de Bel.

visu cap. 49.

& 50.

Quæstio 3.

An Meteora

ex omnibus

generentur

Elementis?

lib. 4. Phys. c. 2.

43

XXVI.

Favellus 119
Met. tra. 1. c. p. 24
Coll. Connimb. e.
Meteor. tract. 1.
cap 2. Zanch. de
oper. 6. dier.
pag 420.

Quaestio 4.
Cur Cometa
multa praenū-
ciet mala?

Meur. p. 164.
Garcæus pag. 36.
Stanbus de Me-
teor. lib. 2. lit. K.

Quaestio 5.
Quid sit Co-
meta?

Lib 2. Epist.
cap 9. § 10.

XXVI. At posteriorem quaestionis partem amplectantur Physici plerique: censent enim materiam Meteoror. remotam esse tantum aquam & terram, atq; inde dici corpora imperfectè mixta.

XXVII. Confirmationi hujus sententiae vulgarem praemittimus distinctionem inter Elementa considerata ratione essentiae & ratione existentiae: Illius respectu considerantur, ut pura; hujus respectu sunt impura: Et si considerantur ut pura, ignis & aer nullum emittunt vaporem. Quare ita argumentamur: Illa Elementa, quae emittunt vaporem vel fumum sunt materia Meteororum remota. At neque aer neque ignis, sed tantum aqua & terra vaporem & fumum emittunt. Ergo &c. Duo enim ut corpus quoddam exhalet requiruntur: Primum est, ut partes alias habeat crassas, alias subtiles. Secundum est ne partes sint subtiliores omni exhalatione. Ex his inferitur, generari exhalationes ex aqua & terra; At non ex igne ob nimiam subtilitatem, neq; ex aere, ob nimiam raritatem.

XXIX. A generalibus his transimus ad Meteora nonnulla in specie: Nullum verò esse putatur Meteoron, quod majorem sui admirationem hominibus peperit, quam Cometa: Alij igitur laboriosè inquisiverunt, quid fiat, quod Cometa multa praenunciet mala? Docet experientia, inquit ad generationem Cometae requiri maximam exhalationis calidae & siccae copiam, à qua aer magis, magisque, incalescit, & exsiccatur. Absumuntur igitur ascendentes vapores, ut neq; nubes, neq; pluvia possit generari: Hinc sequitur terra siccitas, sterilitas, annonae caritas; Hinc iidem pestis, quia aer inquinatur foetido foetidae deflagrantis materiae halitu, quem attrahentes bestiae & homines inficiuntur.

XXIX. Alij in quidditate ejus investiganda diu multumq; desudarunt. Pythagorici Cometam esse crediderunt stellam errantem, quae quando sub radiis solaribus aliquamdiu latuerit, se conspiciendum praebeat. Sed quia longa experientia docuit, Cometas deficiente materia evanescere; Planetas verò nunquam naturaliter deficere: Ideò non absq; errore Planetis annumerari Cometas certò persuademur.

XXX. Plausibilior eorum videtur esse sententia, qui Cometam opinantur esse stellam, quae singulari Dei consilio proferatur, ut iram Dei & horrendas poenas hominibus denunciet, siq; poenitentiae concio; tandem verò officio functa visui subducatur. Qua de re plura in collatione.

XXXI. Alij in sede Cometarum investiganda sunt toti, de qua omnium laboriosissime & accuratissime differit celeberrimus Mathematicus Tycho Brahe ansam arripens de Cometa, qui apparuit an: 1577, hunc cum multis

multis aliis observasse se testatur æthereum & super lunarem; sed cum hujus questionis affirmatio cum multarum periculosissimarum & difficilissimarum questionum decisione sit conjuncta, & Tycho prudenter ipse judicet, difficile esse à communiter recepta sententia citra certam experientiam, & Demonstrationem, quæ non ubique obvia est, amoveri; ideo judicium hic suspendimus, & hujus questionis decisionem, ad exercitatos Mathematicos remittimus.

Lib. 2. epistol.
pag. 456.

XXXII. Pergimus igitur ad considerationem Meteororum nonnullorum Mediae aeris regionis. Dividuntur illa communiter in nubem, & in ea, quæ vel in nube, vel ex nube generantur. Nubem non tantum materialiter, sed etiam formaliter creatam docent viri profundè docti, per moti testimonio Iobi 38. v. 8. Quæ verò in nubibus, & ex nubibus generantur, ut sunt tonitru, grando, &c. illa licet materialiter, non tamen formaliter creduntur creata, imò nonnulla ipsorum ad malum poenæ referuntur.

D. Hunnius in
Genesin cap. 2.
pag. 49.

D. Gesn. Diss.
2. in Genesin
quest. 7.

XXXIII. De his consulantur alij pluribus illa persequentes. Indagabimus causam, quæ facit ut nubes in aere subsistant. Sunt qui putant eas tantum naturaliter in aere subsistere; Alij expendent ipsarum cum magnitudinem tum materiam ex qua constant, eas non nisi supernaturaliter in aere subsistere posse concludunt.

Quæstio 6.
An nubes naturaliter in
aere subsistat?

XXXIV. Mediam existimamus teneri posse sententiam: Proinde primò adscribemus hoc ipsum ordinationi divinæ freti illo Ieremie Deus elevat nubes ab extremitatibus terræ; Et hoc Psalmistæ Deus operit cælum nubibus. Secundò causis naturalibus, & quidem partim calori Solis, & reliquarum stellarum, partim ipsius aeris & ventorum agitationi, materiarumq; inter se contrariarum pugna, partim propriæ ipsarum naturæ, quia nubes, inquit Garceus est instar spongiæ tota cavernosa, vana & mobilis: Quibus causis nonnulli addunt motum primi mobilis.

Cap. 10.
Ps. 46. v. 8.

Pag. 78.
Meur. pag. 437.

XXXV. In nubibus generatur Iris, Meteoron omnium venustissimum, & admiratione cum ob figuræ concinnitatem, tum colorum pulchritudinem, dignissimum, inde Poetæ iridem nominarint ἰρις, h. e. admirationis filiam. De hujus origine nempe, utrum extiterit ante diluvium, nec ne, anxie quæritur? Non extitisse existimarunt multi scholastici quos enumerat D. Thomas. His subscribit B. Lutherus noster. Item D. Gesnerus. Nam Iehova de arcu verba faciens oratione uicitur in forma temporis presentis & futuri. Post diluvium igitur arcus ille primum extitit.

Quæstio 7.
An iris fuerit
ante Diluviū?

Super 9. c. Gen.
Tom. 4. Germ.
Fen. p. 59. Diss.
9. in Ger. quest.
9. p. 227.
Gen. 9. v. 12. 13.

XXXVI. Extitisse verò Iridem ante diluvium censuerunt homines iridem

D. Thomas su-
per cap. 9.
Gen. Conimbr.
pag. 47. lib Me-
teorol. super
cap. 9. Gen.
pag. 207.
Philip lib. 4.
Dial. pag. 293.

dem eruditissimi, & multarum rerum experientia praestantissimi: Quorum sententiam probabilem, iudicat esse B. Hunnius.

XXXVII. Quare non tanquam apodicticam, sed tanquam probabilem eam defendendam assumimus. Omnes enim cause Iridis extiterunt ante diluuium. Ergo ipsam Iridem ante diluuium extitisse, maxime probabile est: Siquidem positis causis naturalibus sufficientibus, & non impeditis sequitur effectus.

XXXVIII. Causae vero Iridis naturales sunt, nubes & quidem rorida, & denique soli è diametro opposita. Nubem fuisse restatur Iobus cap. 38, v. 8. Eam roridam fuisse colligitur ex principali fine: Principalis enim Nubis finis est, ut ejus destillatione fecundetur terra. At terra ante diluuium fecundatione indiguit. Ergo verisimile est ex radiorum solarium in nubem incidentium refractione Iridem esse generatam: facile enim fieri potuit, ut talis nubes rorida soli esset opposita.

XXXIX. Quare simile de lapide terminali huc applicamus: Hic enim non incipit tunc primum existere quando officio hoc fungitur, ut agrorum fines discernat, sed appellationem duntaxat limitis consequitur, quia sit signum distinctionis: Nihil certe ob stare videtur, quo minus idem de iride sit verum.

XI. Quamvis igitur utraq; sententia suis nitatur fundamentis, nec facile sit à Doctorum & Praeceptorum sententia à fide non aliena docentium recedendum. Arbitramur tamen nos neminem offensuros, si cum B. Hunnio sentiamus, probabiliter defendi posse, Iridem ante Diluuium extitisse. Quare pro probabili assertionis defensione distinguendum esse censemus inter fundamentum & relationem: Iris ante Diluuium fuit quoad fundamentum, sed non quoad relationem, h. e. non significabat, quod iam significat, puta iram Dei esse placatam, & Deum iniisse foedus cum genere humano, de terra non amplius diluuiò perdenda. Seu: Distinguendum est inter considerationem Iridis absolutam & respectivam: absolute consideratur ut Meteoron, & ita fuisse putatur; Respective ut signum foederis, atque ita omnino non fuit. Tantum etiam de Iride, qua generatur in Nube.

XLI. Intra Nubem generari multi docent lapidem fulmineum, cujus ictu domus saepe vel arbor corruat.

XLII. Praecipimus prius quam probabiliorem sententiam de lapidis huius generatione exponamus, duo: 1. Superstitiosa esse, quae in Paparu de huius narratur lapidis effectu, utpote quod sit remedium contra fulmen.
2. Distin-

tium, fluviorumq; scatebras efficiat. Absurdum enim est, si quis putet non ex eadem causa in terra aquam exoriri, ex qua super terram, & in aere oritur.

Pag. 314.

XLIIIX. Non alienus ab hac sententia est Meurerus, Materia, inquit, fontis est vel aer, vel vapor, vel uterque, qui frigore addensatus convertitur in aquam haud aliter, quam supra terram ex densato aere aut vapore gignitur humor, qui in guttas coit, & delabitur, ac fit pluvia aut ros.

Quaestio II.
An aqua fontana derive-
tur ex mari?

XLIX. Verum firmioribus persuasi rationibus, ne tamen in totum à tanti Philosophi sententia recedere videamur, distinguemus inter causam fontium principalem, & adjuvantem. Principalis fontium procreans causa est mare, ex quo per certos quosdam in terra meatus & venas ad certa terra loca derivatur aqua, ubi fontes efficit. Terra enim est porosa. Per poros igitur sive meatus ejus, ne vacuum actuale concedatur, aqua derivatur, non aliter ac sanguis ex sententia medicorum, ab epate ad singula membra defluit.

Cap. I. v. 7.
Connimb. in lib.
Meteor. p. 103.

L. Docet hoc Ecclesiastes. Omnia flumina intrant in mare, & mare non redundat, ad locum unde exeunt flumina revertuntur, ut iterum fluant. Ineptè nonnulli respondent, in eo sensu dici flumina è mari egredi, quia vapores ex eo potissimum attolluntur, quibus terra humescit. Nam 1. Dicuntur flumina non è vaporibus; sed ex mari exire. 2. Nec omnes vapores è mari elevantur. 3. Et flumina revertuntur, unde exeunt. Non autem revertuntur in vapores. Ergo nec juxta tenorem hujus dicti ex illis generantur.

Cap. 40. v. 10.
Lib. 2. de Orb.
fide c. 9. p. 109.

LI. Huc respiciens Syracides. Quaecumq; inquit, è terra constant, in terram redeunt, & è mari orta in mare remeant. Rectè igitur Damascenus, tota, inquit, terra porosa est, antrosa, veluti quasdam venas habens, per quas ex mari suscipiens aquas, fontes perficit.

Exer. 50.

LII. Hinc Scaliger, fontes testatur, quò sunt à mari remotiores eò minus salfos esse: Putei, ait, prope mare, salsi: longius, minus: procul, nihil. Nec dissentit in totum Plato, & qui ante eum vixerunt. Censuerunt enim in medio ingentem esse hiatus seu abyssum, quem τάρταρος Poeta nominant, ex quo aqua omnes deriventur.

Exer. 46.

LIII. Adjuvans fontium causa sunt vapores, & incrassatus aër; at non principalis. Non enim est verisimile aerem sufficere ad tantam aqua molem explendam, cum sit elementum rarissimum. Vnde Scaliger opinionem eam hoc modo deducit ad absurdum, tanto aere subtus absumpto eveniet vacuum; aut per quae tandem foramina tantum ex hoc aere superiori

periori descenderet eò, ac subiret. Neque invenio sub terra tantum spa-
tium, cum decuplum oporteat esse ampliore aerem ad certam magnitu-
dinem aquæ efficiendam.

LIV. Occurrit Cardanus dicens aquam marinam esse salsam: proin-
de fieri non posse, ut omnem amittat salsuginem. Resp. Aquam marinam
non salsam esse creatam, sed talem ab efficacia solis generari. Vnde testa-
tur Plinius è lana lateribus navigiorum appensa, dulcem humorem expri-
mi, & mare argilla percolatum amittere salsuginem. Et observarunt
nautæ, si vasculum cera obductum mari immittatur, percolatam aquam
salsuginem amittere. Quare sentimus aquam per varios & angustissimos
terre meatus percolatam amittere salsedinem. Hinc Damascenus: Perco-
latur & depuratur per terram marina aqua, & sic dulcorascit.

LV. Majorem difficultatem habet, nempe qui fiat, quod elementum
grave ex inferioribus maris partibus ad summos montium verti-
ces ascendat, & ibi fontium causa existat? D. Basilius opinatur aquam
maris Spiritu, flatu vè interius movente sursum ad scaturigines propelli.
D. Thomas arbitrat aquam fontanam sursum attrahi vi cælestium cor-
porum. M. Albertus docet vapores in terra cavernis elevatos attrahere
ad se aquam, quam sursum efferant. Alij autumant terram, non aliter
ac spongia, attrahere ad se aquam, quam eminentioribus locis reddat. Se-
neca censet, esse quasi venas in terra per quas aqua proferatur, ad eum
modum, quo sanguis permeat venas animalium. Alij existimant aquam
ascendere alta sæpè montium juga, ne vacuum in terra meatibus conceda-
tur: Iuvare verò in ascendendo partim ab accidente, quia magna est vis
aquæ ex mari succedentis, & antecedentem sursum propellentis; partim à
naturâ, eò quod aqua tunc sit extra locum suum: Quod his expressit versi-
bus Scaliger:

Quia saxa cavo latebroso recessu

Urgentem invitant laticem: quem vis vaga ponti

Perpetuò premit accubitu, truditq; ruentem.

LVI. Causam verò quod ad montium latera potissimùm erum-
pat, quærunt in conditione terræ. Nam in plano non facile erum-
pit, eò quod terra ibi sit magis compacta; in montibus verò terra est poro-
sior & rarior. Ergo ex his facile ebullit.

LVII. Addimus his responsionem nonnullorum Patrum, nempe aquam
Dei jussu ascendere, & ex montibus erumpere juxta illud Esaiæ: Aperi-
am in supremis collibus flumina, & in medio camporum fontes. Hinc in-
ferè

Lib. 2 subtil.

pag. 123.

Quæstio 12.

Cur aqua ma-
rina sit falsa;
fontana verò
non item?

Pag. 109.

Quæstio 13.

Quomodo a-
qua ascendat
alta montium
juga?

Exer. 46.

Cap. 41. v. 18.

*Serm. 2. de Prov. fert Theodoretus, aqua Dei verbe obtemperantem summos montium verti-
ces occupare. Certo igitur putamus, Deum, cum aquas terra cavernis inclu-
sisset meatu in terra fecisse per quos dispersit aquas. Hinc Sapia: Quando
preparabat coelos aderam: quando aethera firmabat sursum, & librabat
fontes aquarum. Et Damascenus: Divino jussu concavitates in terra fa-
cta sunt, & sic in congregationes suas conveniunt aquae, hinc etiam mon-
tes facti sunt.*

*Quaestio 14.
An Metalla
imperfecta
possint perfi-
ci?*

*LIIIX. Tandem quoniam Metalla conveniunt cum Meteoris ratione modi
generationis, attingimus controversiam de Metallis perficiendis:
praesupponimus, aurum esse Metallum praestantissimum: Itaque differre hujus
respectu a reliquis gradu perfectionis. Itaque natura in generatione Me-
talli intendit aurum, quia intendit in quolibet genere praestantissimum.
Deficit vero a perfectione hac propter nonnulla impedimenta. Differunt
igitur metalla hujus respectu gradibus perfectionis & imperfectionis, puri-
tatis & impuritatis.*

*LIX. Quare ita argumentamur: Imperfectum potest perfici arte si ap-
plicentur naturalia activa passivis. Atqui metalla impura sunt imper-
fecta. Ergo possunt perfici arte.*

05 A 1445

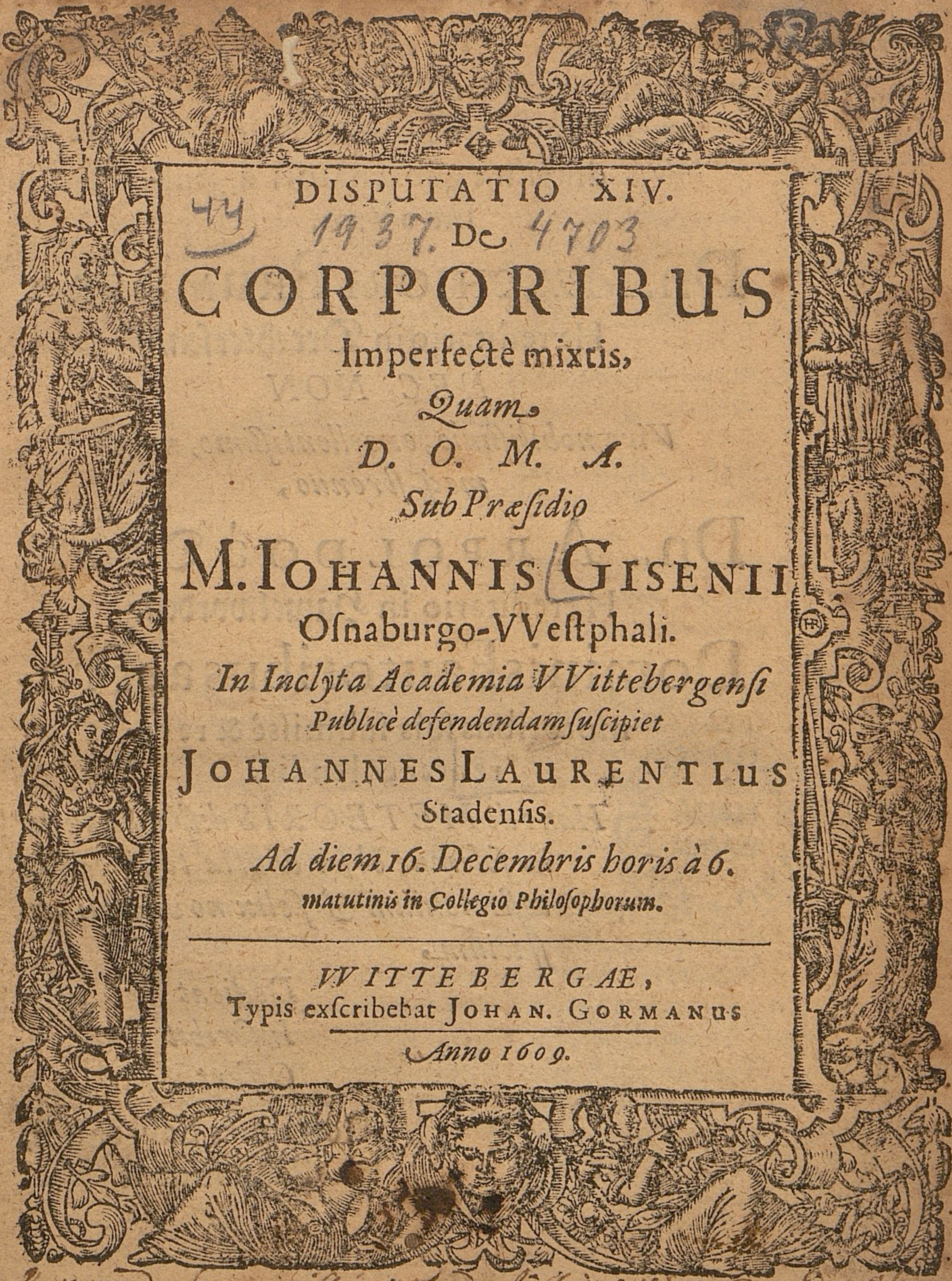
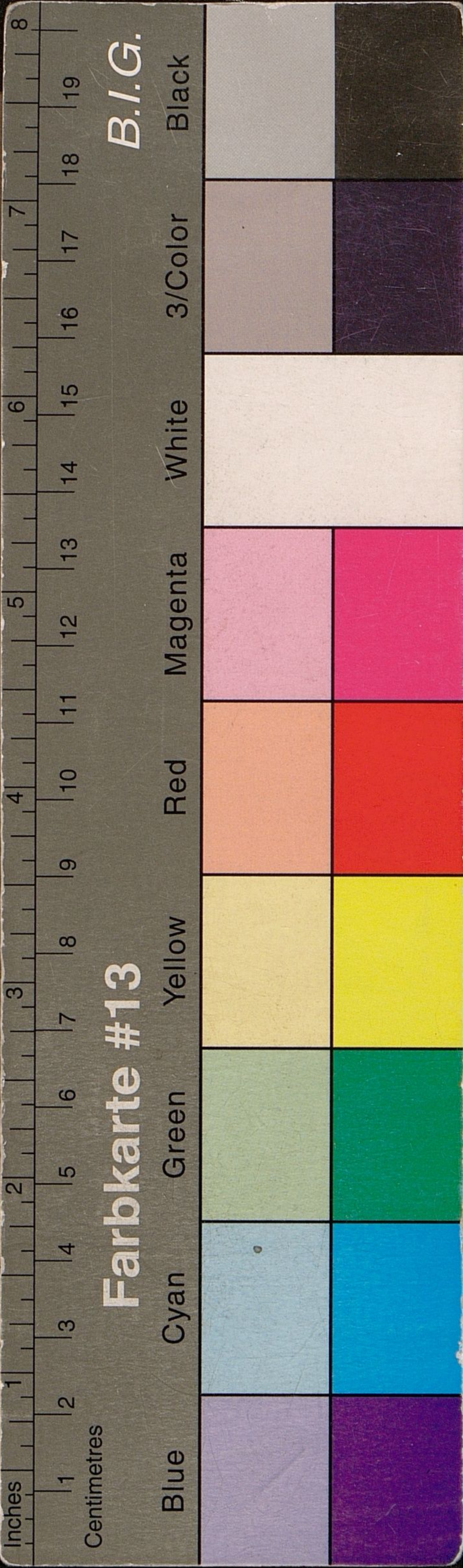
ULB Halle 3
003 777 723

10/17 6u.

44
DISPUTATIO XIV.
1937. De 4703
CORPORIBUS

Imperfectè mixtis,

Quam

D. O. M. A.

Sub Praesidio

M. IOHANNIS GISENII

Osnaburgo-VVestphali.

In Inclÿta Academia VVittebergensi

Publicè defendendam suscipiet

JOHANNES LAURENTIUS

Stadenſis.

Ad diem 16. Decembris horis à 6.

matutinis in Collegio Philoſophorum.

WITTEBERGAE,

Typis exſcribebat JOHAN. GORMANUS

Anno 1609.

Reverendo, humanissimo et doctissimo viro Dr. Cameli
laureato, parenti suo longè charissimo

